

Changes in the Frog Festival of the Zhuang in Baying Village amidst the Expansion of Cultural Tourism*

การเปลี่ยนแปลงของเทศกาลกบชาวจ้วงหมู่บ้านปาอิงภายใต้กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Houdian Ya¹, Jaggapan Cadchumsang²

^{1,2}Department of Mekong Studies, Faculty of Humanities and Social Sciences, KhonKaen University, Thailand

^{1,2}Center for Research on Plurality in the Mekong Region (CERP)¹,

²Corresponding Author Email: jagcad@gmail.com

Abstract

This article aims to study the origin, the ritual and the transformations of the Frog Festival amidst the expansion of cultural tourism in a village of the Zhuang in Donglan County, the People's Republic of China. The data used in the article were drawn from qualitative research that includes literature reviews and fieldwork conducted in Baying Village. Key informant interviews and participant and non-participant observations were main data collection techniques employed in the fieldwork. According to the research, the Frog Festival has played a vital role in Zhuang culture in this village since the ancient times. The Zhuang regard the frog as a deity whose role is to control rain as well as to look after the well-being of people. In the Zhuang view, natural disasters, which cause trouble to people, happen because frogs get harmed by humans. For this reason, a grand ritual of frog worship is held to ask for forgiveness. However, against the backdrop of current cultural tourism development and intangible cultural heritage conservation policies of the state—both central and provincial, specifically Guangxi Zhuang Autonomous Region—the Frog Festival has changed in several dimensions, namely the pattern of ritual activity, functions, and meanings. The research also suggests that nowadays the Frog Festival organization in Baying Village not only has brought new things in response to the state cultural tourism development, but it also has allowed for the conservation and continuation of the Frog Festival.

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา พิธีกรรม และการเปลี่ยนแปลงของเทศกาลกบของชาวจ้วงหมู่บ้านปาอิง อำเภอตุงหลาน ประเทศจีน ภายใต้กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ข้อมูลที่ปรากฏในบทความได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยภาคสนามที่ทำในหมู่บ้านปาอิง ในการทำวิจัยภาคสนามใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักรวมทั้งการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมเป็นวิธีหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า เทศกาลกบเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวจ้วงบ้านปาอิงที่สืบทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

* This article is part of a thesis (Mekong Studies) of Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University, titled “Social Capital in the Frog Festival of the Zhuang in Baying Village amidst the Expansion of Cultural Tourism” The author would like to thank the Center for Research on Plurality in the Mekong Region (CERP) for their support for the research and this paper presentation.

ชาวจ้วงเชื่อว่ากบเป็นเทพเจ้าที่ควบคุมน้ำฝนและดูแลทุกข์สุขตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน เมื่อเกิดภัยธรรมชาติที่ส่งผลให้ผู้คนเดือดร้อน ชาวจ้วงจึงคิดว่าเป็นผลจากการที่กบถูกทำร้ายโดยผู้คน ด้วยเหตุนี้ ชาวจ้วงจึงประกอบพิธีกรรมเช่นไหว้บูชากบอย่างยิ่งใหญ่เพื่อขอให้เทพเจ้าให้อภัยและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม ภายใต้นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของรัฐบาลจีนทั้งในระดับส่วนกลางในระดับมณฑลในปัจจุบัน เทศกาลกบได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในหลายมิติ ทั้งในรูปแบบการจัดงาน หน้าที่ และความหมาย นอกจากนี้ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่า การจัดงานเทศกาลกบในหมู่บ้านปาอิงในปัจจุบันไม่เพียงแต่นำสิ่งใหม่เข้ามาเพื่อตอบสนองการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังช่วยให้เกิดการอนุรักษ์เทศกาลกบให้คงอยู่สืบไป

Keywords: Zhuang, Frog Festival, changes, cultural tourism, intangible cultural heritage

คำสำคัญ: จ้วง, เทศกาลกบ, การเปลี่ยนแปลง, การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

บทนำ

ลุ่มน้ำหงส์ (Hongshui River Basin) ในประเทศจีนเป็นถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ที่เรียกตัวเองว่า “จ้วง” มาตั้งแต่สมัยโบราณ แม่น้ำหงส์เป็นเส้นเลือดสายสำคัญที่หล่อเลี้ยงชุมชนและหล่อหลอมวัฒนธรรมของชาวจ้วงมานานหลายศตวรรษ ชาวจ้วงได้สรรค์สร้างวัฒนธรรมเพาะปลูกที่มีลักษณะเฉพาะตัว และมีวิถีชีวิตตามพัฒนาการทางประวัติศาสตร์อันยาวนานและสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษกับจิตสำนึกในเรื่อง “ธรรมชาติและมนุษย์เป็นหนึ่งเดียวกัน” ในทัศนะของชาวจ้วง มนุษย์เป็นองค์ประกอบหนึ่งของธรรมชาติ และทุกสิ่งทุกอย่างในธรรมชาติมีวิญญูณ ดังนั้น พวกเขาจึงมีวัฒนธรรมการเคารพธรรมชาติอย่างสมบูรณ์ ด้วยความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ปลูกข้าวเป็นหลัก การคาดหวังผลผลิตให้มีความสมบูรณ์มีอิทธิพลเป็นอย่างยิ่งต่อการเคารพธรรมชาติของชาวจ้วง พิธีกรรมบูชากบสะท้อนความเชื่อดังกล่าว ชาวจ้วงที่อาศัยอยู่ในลุ่มน้ำหงส์จึงถือว่ากบเป็นนักทนต์ที่เทพเจ้าฟ้าผ่าส่งมาโลกมนุษย์ควบคุมฝน ผู้คนสามารถขอฝนตกลงมาตรงฤดูกาลเพาะปลูก ขอความอุดมสมบูรณ์และขอความสงบสุขจากการเช่นไหว้บูชากบ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ชาวจ้วงในอำเภอตงหลาน อำเภอเทียนเอ้อ และอำเภอหนานตาน ซึ่งตั้งอยู่ในลุ่มน้ำหงส์จึงให้ความสำคัญกับกบและมีประเพณีที่สืบเนื่องกับกบมาตั้งแต่โบราณ (Liao Mingjun, 2014b: 3-8) “เทศกาลกบ” ในภาษาจ้วงในหมู่บ้านปาอิง อำเภอตงหลาน เรียกว่า “หย่าเกวี” [ja⁶k^we³]

¹ ส่วนชาวจ้วงในหมู่บ้านนำตุงอำเภอเทียนเอ้อเรียกว่า “ก้าเกวี” [kam²k^we³] ² “หม้อเกวี” [mok⁷k^we³] ³ หรือ

¹ “หย่าเกวี” ประกอบด้วยคำว่า “หย่า” และ “เกวี” ในที่นี้ “หย่า” หมายถึง “ผู้หญิงที่เป็นแม่ที่มีอายุแล้ว” ส่วน “เกวี” หมายถึง “ตัวกบ หรือตัวเซียด” ดังนั้น “หย่าเกวี” มีความหมายว่า “ลูกสาวของเทพเจ้าฟ้าผ่าที่ควบคุมฝนในโลกมนุษย์” หรือ “กบ”

“คำเกวี่” [cam²k^we³] ⁴ ในวงวิชาการจีนเรียกว่า “เทศกาลหมาก่วย” หรือ “เทศกาลวาโผ” ในที่นี้ “หมาก่วย” ก็คือ “กบ” ซึ่งเป็นภาษาถิ่น⁵ เทศกาลกบของชาวจ้วงเป็นเทศกาลหนึ่งที่เก่าแก่แฝงไว้ด้วยความหมายในเชิงวัฒนธรรม และมีอัตลักษณ์พิเศษอย่างมากมาย (Liao Mingjun, 2014a:3) เทศกาลกบของชาวจ้วงเป็นพิธีกรรมการบูชาทางศาสนาที่เน้นการเคารพกบเป็นหลัก ถือเป็นงานศพขนาดใหญ่ของทั้งหมู่บ้านหรือชุมชนที่จัดเพื่อขอให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ขอให้พืชพันธุ์เจริญงอกงาม และขอความอุดมสมบูรณ์ เป็นต้น (Liao Mingjun, 2014b: 24)

ผู้เขียนเลือกพื้นที่วิจัยคือ หมู่บ้านปาอิง อำเภอตุงหลาน เมืองเหอฉือ เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงมณฑลกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน พื้นที่ดังกล่าวเป็นต้นกำเนิดเทศกาลกบแห่งหนึ่งของชาวจ้วง หมู่บ้านปาอิงตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอตุงหลาน ประชาชนในหมู่บ้านเป็นชาวจ้วงทั้งหมดโดยส่วนใหญ่มีแซ่เลี้ยว (Liao/廖) ชาวจ้วงในหมู่บ้านแห่งนี้ปลูกข้าวเป็นหลักตั้งแต่ยุคโบราณ จึงสะท้อนให้เห็นว่าวัฒนธรรม “นา” ของชาวจ้วงถูกสร้างขึ้นอย่างยาวนาน ควบคู่ไปกับเทศกาลกบซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่งดงามและสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม เทศกาลกบเคยถูกห้ามจัดในช่วง “การปฏิวัติทางวัฒนธรรม” (ค.ศ.1966 – ค.ศ.1976) ของจีน ส่งผลต่อเทศกาลกบไม่น้อยซึ่งถูกมองว่าเป็น “วัฒนธรรมเก่า” และห้ามให้จัดขึ้น อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาดังกล่าวชาวจ้วงหมู่บ้านปาอิงยังคงจัดพิธีกรรมเทศกาลนี้ขึ้น แต่ไม่มีการจัดงานขนาดใหญ่เหมือนที่เคยจัดในอดีต นอกจากนี้ หลังการปฏิรูปและเปิดประเทศใน ค.ศ. 1978 เรื่อยมาจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 21 สังคมเศรษฐกิจของจีนได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้วัฒนธรรมหลายอย่างได้รับผลกระทบจนกระทั่งค่อย ๆ สูญหายไป รัฐบาลจีนตระหนักถึงความเสี่ยงทางวัฒนธรรมดังกล่าวจึงได้หันกลับมาให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์และสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ใน ค.ศ. 2006 เทศกาลกบของชาวจ้วงได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ระดับชาติ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เทศกาลกบได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูเป็นอย่างดี ปัจจุบัน สังคมจีนได้เปลี่ยนแปลงเข้าสู่สมัยใหม่อย่างรวดเร็ว ประชาชนมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการเดินทางออกไปท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาความรู้ ความสนุกสนาน และการพักผ่อนหย่อนใจเป็นวิถีการใช้ชีวิตแบบหนึ่งที่ได้รับคามนิยมอย่างมากของคนจีนสมัยปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสิบปีที่ผ่านมา รัฐบาลจีนให้ความสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสืบทอดและฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสร้างรายได้ต่อประชาชนในท้องถิ่น เช่นเดียวกันกับท้องถิ่นอื่น ๆ ทั่วประเทศที่รัฐบาลจีนเข้าไปส่งเสริม หมู่บ้านปาอิงถูกวางแผนให้พัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยมีเทศกาลกบเป็นจุดขาย ใน ค.ศ. 2015 รัฐบาลได้เข้ามามีส่วนในการจัดงานเทศกาลกบหมู่บ้านปาอิงอย่างเป็นทางการ ส่งผลให้เทศกาลกบเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่ามีความจำเป็น

² “คำเกวี่” หมายถึง “ฝังกบ”

³ “หม้อเกวี่” หมายถึง “ฝังกวี่”

⁴ “คำเกวี่” หมายถึง “เล่นเกวี่”

⁵ ภาษาถิ่นหลิว ก็คือภาษาแถบถิ่นหลิน—หลิวโจว เป็นภาษาสาขาหนึ่งในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีนที่ผสมผสานภาษาจ้วงและภาษาฮั่น (จีน)

ในการศึกษาพลวัตของเทศกาลภายใต้กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในประเทศจีน เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้านปาอิง ตลอดจนพื้นที่อื่น ๆ ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์จ้วงอาศัยอยู่และมีวัฒนธรรมอันหลากหลาย เพื่อให้การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยให้ยั่งยืนสืบไป

ในการวิเคราะห์บริบทพื้นที่วิจัย ผู้เขียนใช้แนวคิด “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม” ซึ่งหมายถึง การท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเดินทางออกจากที่อยู่อาศัยประจำไปยังท้องถิ่นอื่น ๆ ซึ่งเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ งานประเพณี เทศกาล โบราณคดี และสถานที่ต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่มุ่งเสนอลักษณะทางวัฒนธรรมที่ต่างไปจากวัฒนธรรมของตนในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และได้รับความรู้จากการศึกษาความเชื่อ ความเข้าใจต่อสภาพสังคม และวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่เพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยววันนั้น ๆ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา พิธีกรรม และการเปลี่ยนแปลงของเทศกาลของชาวจ้วงหมู่บ้านปาอิงภายใต้กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในส่วนของผลการวิจัยผู้เขียนจะเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของเทศกาล พิธีกรรมในเทศกาลซึ่งเนื้อหาครอบคลุมขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การหากบ การแห่กบ วัน “พันควาย” การฝังกบ ไปจนถึงกิจกรรมร้องเพลงจ้วงกับกลุ่มการแสดง “ช่างหล่ง” ในส่วนสุดท้ายเป็นเนื้อหาการเปลี่ยนแปลงของเทศกาลภายใต้กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสามด้าน คือรูปแบบ หน้าที่และความหมาย

ระเบียบวิธีวิจัย

บทความนี้ได้ข้อมูลมาจากการวิจัยเชิงคุณภาพที่ให้ความสำคัญกับการทำวิจัยภาคสนามที่หมู่บ้านปาอิงสองช่วง ได้แก่ (1) จากวันที่ 4 มกราคม 2016 ถึง วันที่ 10 มกราคม 2016 (2) จากวันที่ 29 มกราคม 2017 ถึงวันที่ 5 เมษายน 2017 ซึ่งอยู่ช่วงระหว่างการจัดงานพิธีกรรมเทศกาล โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมเป็นวิธีหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง ซึ่งแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้มีความรู้ความเข้าใจสามารถได้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาลประกอบด้วย ผู้แทนสืบทอดวัฒนธรรมเทศกาลบรุ่นที่แปดในหมู่บ้าน Liao Xifu ผู้รับผิดชอบหลักในการจัดงานเทศกาล Liao Kebo ผู้รับผิดชอบหลักในการจัดงานเทศกาล และ Liao Xiquan ผู้รับผิดชอบหลักในการจัดงานเทศกาล เป็นต้น กับผู้แทนภาครัฐ ได้แก่ Ban Shenghua เลขาธิการรัฐบาลตำบลปาเฉา Liao Jiapi เลขาและผู้นำหมู่บ้านปาอิง และ Liao Kejiang รองเลขาหมู่บ้านปาอิง เป็นต้น และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ กลุ่มชาวบ้านในหมู่บ้านปาอิงกับกลุ่มคนและหน่วยงานภายนอกที่เข้าร่วมในเทศกาล ผู้วิจัยใช้วิธีในการติดต่อกับผู้ให้ข้อมูลคือติดต่อผ่านทางโทรศัพท์และสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลตัวต่อตัว

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทำการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทั้งในและนอกประเทศ เช่น จากหนังสืองานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร บทความ และเว็บไซต์ ที่เชื่อถือได้ การศึกษาข้อมูลในส่วนดังกล่าวนี้จะนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา และ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิในพื้นที่วิจัย ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการดังกล่าวเน้นถามคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบผ่านการเล่าเรื่องอย่างละเอียด นอกจากนี้ยังใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วมโดยมีแนวทางในการสังเกตเป็นเครื่องมือวิจัย ในการบันทึกข้อมูลนอกจากมีการจดบันทึกแล้ว ยังมีการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ บันทึกภาพและวิดีโอทัศนียภาพต่างๆ ของเทศกาลอีกด้วย

ผลการวิจัย

1. ความเป็นมาของเทศกาลกบหมู่บ้านปอิ่ง

เทศกาลกบของชาวจ้วงพบได้ในหลายพื้นที่ของตุงหลินซึ่งเป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ในแถบลุ่มน้ำหงษ์ในภาคตะวันตกเฉียงเหนือของเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงมณฑลกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นเทศกาลที่สำคัญมากสำหรับชาวจ้วงที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำหงษ์ โดยปกติแล้ว จะมีการจัดเทศกาลกบระหว่างวันที่หนึ่งเดือนหนึ่งจนถึงวันที่สองเดือนสองตามปฏิทินจันทรคติจีน ซึ่งตรงกับเทศกาลตรุษจีน เทศกาลกบอยู่คู่กับชุมชนของชาวจ้วงมาเป็นเวลาช้านาน แต่ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อไหร่ แม้แต่คนในพื้นที่ก็ไม่สามารถให้ข้อมูลเรื่องกำเนิดของเทศกาลกบอย่างละเอียดได้ นอกจากนี้ เอกสารหรือหนังสือโบราณก็ไม่มีการบันทึกอย่างละเอียดอย่างใดก็ตาม ดูเหมือนว่าเรื่องเล่าพื้นบ้านสามารถบ่งบอกความเป็นมาของเทศกาลกบได้ชัดเจนที่สุด เรื่องเล่าที่ได้แพร่หลายมากที่สุดในพื้นที่หมู่บ้านชาวจ้วงทั่วไปที่มีประเพณีบูชากบคือ “เรื่องเล่าหนุ่มตุงหลิน” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

“ในอดีต มีชายหนุ่มผู้หนึ่งชื่อตุงหลิน มารดาของเขาเสียชีวิต เขาเศร้าใจเป็นอย่างมากและนั่งเฝ้าศพของมารดาอยู่ในบ้าน ขณะนั้น ภายนอกบ้านมีฝูงกบที่ส่งเสียงร้องดังมาก ยิ่งทำให้เขาหงุดหงิดและโกรธ แต่กบเหล่านั้นยังคงส่งเสียงร้องอย่างไม่ขาดสาย ตุงหลินจึงเอาน้ำร้อนมาสาดใส่ฝูงกบนอกบ้าน ทำให้กบตาย หลังจากนั้น ในโลกมนุษย์จึงขาดเสียงกบไปอย่างสิ้นเชิง จนก่อให้เกิดภัยแล้งอย่างรุนแรง ทำให้ “นกไปสร้างรังได้บึง ปลาขึ้นต้นไม้หาน้ำ คนและสัตว์ตายเต็มหมู่บ้าน” ดังนั้น ตุงหลินจึงไปขอความช่วยเหลือจากท่านปู่โลโด⁶ ผู้ซึ่งชี้ทางแก้ไขปัญหาให้ว่า ‘กบเป็นลูกสาวของเทพเจ้าฟ้าผ่า ผู้ซึ่งถูกเทพเจ้าสั่งให้ลงมาโลกมนุษย์เพื่อควบคุมน้ำฝนโดยสื่อสารกับเทพเจ้าผ่านเสียงร้อง ในเมื่อกบไม่ร้อง

⁶ ปู่โลโด เป็นผู้คนในตำนานของชาวจ้วง เพศชาย “ปู่โลโด” เป็นการออกเสียงตามภาษาจ้วง หากพูดเป็นภาษาไทยตรงกับ “ปู่หัว” ซึ่งหมายถึงคนที่รู้ทุกสิ่งทุกอย่าง ในความเชื่อของชาวจ้วง ปู่โลโด เป็นคนที่รู้ทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นคนที่สร้างโลก สร้างทุกสิ่งทุกอย่างบนโลก

จึงขาดการติดต่อกับเทพเจ้า เลยเกิดความแห้งแล้ง ตอนนี กบฏฆ่าตายไปแล้ว จึงต้องขอภัยจากเทพเจ้า ต้องเชิญชวนกบกลับหมู่บ้าน ให้เฉลิมฉลองปีใหม่ด้วยกัน ต้องเผาศพกบเป็นเวลาหนึ่งเดือน เช่นไหว้และบูชาให้ดี และต้องมีพิธีฝังกบอย่างยิ่งใหญ่ด้วย เพื่อส่งวิญญาณกบกลับไปบนฟ้า' เมื่อตุงหลินกลับถึงหมู่บ้านได้ชักชวนให้ชาวบ้านปฏิบัติตามคำสั่งของท่านปู่โลโถ หลังจากนั้น ฝนได้ตกลงมาตามปกติ ชาวบ้านอยู่ดีกินดี ชีวิตมีความสุขเช่นเดิม ดังนั้น ชาวจ้วงจึงมีประเพณีการหากบ เช่นไหว้กบและฝังกบในช่วงตรุษจีน จนกลายเป็นเทศกาลและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน” (Liao Mingjun, 2014a: 45)

จากเรื่องเล่าหนุ่มตุงหลินดังกล่าวสรุปได้ว่า เทศกาลกบเกิดจากการที่ตุงหลินทำร้ายกบจนทำให้ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อน ฝนไม่ตกตามฤดูกาล เพื่อแก้ไขปัญหานี้จึงต้องบูชากบและฝังกบอย่างใหญ่โตในช่วงตรุษจีน อย่างไรก็ตาม นอกจากเรื่องเล่าหนุ่มตุงหลินแล้ว ยังมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับความเป็นมาของเทศกาลกบอยู่มากมาย ส่วนความเป็นมาของเทศกาลกบที่จัดขึ้นในหมู่บ้านปาอิงนั้นแตกต่างจากหมู่บ้านอื่นกล่าวคือ การเล่าเรื่องเกี่ยวกับความเป็นมาของเทศกาลกบหมู่บ้านปาอิงไม่ปรากฏว่ามี “หนุ่มตุงหลิน” คนที่ฆ่ากบเป็นผู้ใช้ของผู้ชัก⁷ ส่วนผู้ที่ไปขอความช่วยเหลือจากท่านปู่โลโถคือเหยียนโหลหวาง⁸ อย่างไรก็ตามจุดที่เหมือนกันระหว่างการเล่าเรื่องเหล่านี้คือ ปู่โลโถกับหมู่เลี้ยงเจี่ยเป็นเทพเจ้าที่มีอำนาจสูงสุดที่ชี้ทางให้ชาวจ้วงทราบถึงวิธีการบูชากบ ดังที่ Liao Xifu ผู้แทนสืบทอดวัฒนธรรมกบรุ่นที่แปดในวัย 65 ปี ได้เล่าว่า

“.....เมื่อก่อนมีอยู่วันหนึ่ง ผู้ชัก มาเปิดศาล เสียงเกวี่ข้างนอกดังจนทำให้ไม่ได้ยินเสียงอื่น ๆ ผู้ชักจึงโมโห เลยเอาแส้ไม้ไปตีริมบึง เสียงเกวี่เงียบไปสักพัก แต่ผู้ชักกลับไปในศาลเสียงเกวี่ก็ดังขึ้นมาอีก ผู้ชักจึงโกรธมาก เลยสั่งให้ผู้รับใช้ต้มน้ำร้อนทั้ง 12 หม้อโหลอันใหญ่⁹ แล้วเอาไปเทลงในบึง ทำให้เกวี่ตายบ้าง พิกการบ้าง ส่วนตัวตายนั่นเขาก็เหยียดไป ตัวพิกการนั้นคอกก็บวมขึ้นมา เกวี่ตายเมืองก็เงียบไปก็เกิดภัยธรรมชาติขึ้นมา ทำอะไรก็ได้กิน ทำให้ผู้คนหวาดตายเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เหยียนโหลหวาง ผู้เป็นคนใจดีจึงไปขอความช่วยเหลือกับหมู่เลี้ยงเจี่ยและปู่โลโถ ปู่โลโถบอกว่า ‘เกวี่เป็นลูกสาวเทพเจ้าฟ้า ถ้าอยากขอคำอภัยจากเทพเจ้าต้องเอาตัวเกวี่ไปแห่ตามหมู่บ้าน ที่ไหนได้ทำพิธีบูชาและไว้ทุกข์ตัวเกวี่นั้น ที่นั่นจะอยู่เย็นเป็นสุขตลอดเช่นเดิม บูชาให้เป็นเวลาเต็มเดือนด้วย และเอาไม้ไผ่มาทำตองก่าว¹⁰ ด้วย เอาตัวเกวี่ไปฝังด้วย’.....ภายใต้คำสั่งของปู่โลโถ ชาวจ้วงบ้านเราก็ปฏิบัติตาม รุ่น

⁷ ผู้ชัก เป็นภาษาจ้วงหมู่บ้านปาอิง หมายถึง ผู้ใหญ่ ผู้มีอำนาจ เหมือนกับผู้พิพากษาปัจจุบัน

⁸ เหยียนโหลหวาง เป็นผู้มหาราช ซึ่งเป็นพระราชทานหนึ่งในศาสนาเต๋าของจีน

⁹ หม้อโหลอัน เป็นภาษาจ้วงหมู่บ้านปาอิง หมายถึง หม้ออันใหญ่ มีการเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า หม้อควาย

¹⁰ ตองก่าว เป็นภาษาจ้วงหมู่บ้านปาอิง หมายถึง เสางไม้ไผ่

หลังก็ได้สืบทอดมารุ่นต่อรุ่นโดยไม่เคยขาดหาย หลังจากการบูชาเกวี่และทำความดีเช่นนั้น ความเจริญในหมู่บ้านได้ฟื้นฟูกลับมาเช่นเดิม อยู่ดีกินดีเช่นเดิม ดังนั้น ปาอิงเราจึงกำ (ฝง) เกวี่มาตลอด.....แต่กำเกวี่มาตั้งแต่เมื่อไหร่โดยละเอียด ไม่มีใครรู้ละ เราก็เห็นคนรุ่นก่อนเล่ากันมาอย่างนี้เอง.....เมื่อก่อนมีคนเล่ากันว่าหนุ่มตุงหลินเป็นคนที่ฆ่าเกวี่โดยเอาน้ำร้อนไปสาดเกวี่ มันผิดอย่างเด็ดขาด เพราะหนุ่มตุงหลินเป็นคนทำแต่ความดี ปาอิงเราไม่เคยเล่ากันว่าหนุ่มตุงหลินเป็นคนที่ฆ่าเกวี่ คนที่ฆ่าเกวี่นั้นเป็นคนรับใช้ของผู้ชู้กันเอง.....” (Liao Xifu, สัมภาษณ์ 11 มีนาคม 2017)

เทศกาลบของชาวจ้วงเป็นพิธีกรรมเช่นไหว้ขนาดใหญ่ที่เน้นการบูชา “เกวี่” กิจกรรมทั้งหมดของเทศกาลเป็นงานศพขนาดใหญ่ของหมู่บ้าน (Liao Mingjun, 2014a: 48) หมู่บ้านปาอิงมีการกล่าวว่า “หย่าเกวี่ลูกผู้ใหญ่ทุกคนยาว¹¹ เต็มเดือน” “งานศพของคนเป็นอย่างไร เราก็ฝงเกวี่เป็นเช่นนั้น” ชาวจ้วงในหมู่บ้านปาอิงเน้น “ความกตัญญู” ในงานศพ กระบวนการพิธีกรรมเทศกาลบหมู่บ้านปาอิงส่วนมากแบ่งออกเป็น ห้า ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่ การหากบ การแห่กบ วัน “พันควาย” การฝงกบ และ กิจกรรมร้องเพลงจ้วงกับกลุ่มการแสดง “สร้างหล่ง”¹² โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2. พิธีกรรมของเทศกาลบ

2.1 การหากบ เทศกาลบหมู่บ้านปาอิงเริ่มวันที่สองเดือนหนึ่งจนถึงวันที่สองเดือนสอง เป็นเวลาหนึ่งเดือนเต็ม หลังอาหารเช้าวันที่สองเดือนหนึ่ง ตามเสียงตะโกนของพ่อกบ¹³ เพื่อเรียกร้องให้ชาวบ้านรวมตัวกันลงทุ่งนาไปหากบ ไม่ว่าจะเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ หนุ่มสาว หรือเด็ก ๆ ล้วนพากันออกจากบ้านเพื่อเตรียมลงทุ่งนาไปหากบท่ามกลางเสียงกลองสำริดอันคึกคัก บางคนเอาไม้ขีดตามคันนา บางคนขุดด้วยมือเปล่าอยู่กลางนา เมื่อใครหากบได้เป็นคนแรก คนอื่นจึงหยุดหาต่อทันทีและรวมตัวเข้ามาดูหน้าตาของเทพเจ้ากบ ชาวบ้านเชื่อว่า เทพเจ้ากบเป็นตัวแทนความเป็นสิริมงคล การที่ได้เห็นถือว่าได้บุญเยอะ ในขณะเดียวกัน พ่อกบจะให้เงินสดประมาณ 50 หยวนแก่คนที่หากบได้คนแรก และกล่าวคำอวยพรต่อเขา เพราะชาวบ้านถือว่าเป็นคนดีที่แสวงหาความดีและสิริมงคลมาติดต่อหมู่บ้าน หลังจากนั้น พ่อกบจึงเอาตัวกบใส่ลงไปในโลงศพที่เตรียมไว้ก่อนจูดรูปไว้ข้างบน ชาวบ้านยิ้มแยมแจ่มใสดีอกดีใจ ตีกลองสำริด จูดประทัด และนำโลงศพกบเดินทางกลับสู่หมู่บ้านเพื่อดำเนินพิธีแห่กบต่อ

2.2 การแห่กบ การแห่กบของหมู่บ้านปาอิงมีความแตกต่างกับหมู่บ้านอื่น ๆ ที่ต้องเอาโลงศพกบกลับไปใส่ในหลุมศพบูชาแล้วจึงนำไปแห่ภายหลัง หมู่บ้านปาอิงเมื่อหากบได้แล้วจะทำพิธีแห่กบทันทีโดยไม่ต้องเอา

¹¹ ยาว เป็นภาษาจ้วงหมู่บ้านปาอิง หมายถึง เฝ้ารอและเช่นไหว้

¹² “สร้างหล่ง” เป็นภาษาจ้วงหมู่บ้านปาอิง หมายถึงผู้คนที่สวมใส่หน้ากากเพื่อทำหน้าที่ไล่ผี และไล่ความชั่วร้าย

¹³ พ่อกบ เป็นคนจัดการหลักที่สำคัญที่สุดของเทศกาลบในหมู่บ้านปาอิง ผู้ซึ่งเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพิธีกรรม ความเชื่อ ฯลฯ เกี่ยวกับเทศกาล Liao Xifu เป็นพ่อกบของหมู่บ้านปาอิงในปัจจุบัน

ไปบูชาที่หลุมศพก่อน นอกจากนี้ พ่อภรรยาเป็นผู้ถือโลงศพกบเดินนำหน้าขบวน กลุ่มที่แห่กบเดินมาถึงหน้าบ้านของแต่ละครัวเรือนและมีการใช้ภาษาจ้วงกล่าวคำอวยพรเสียงดังพร้อมกัน เนื้อหาในคำอวยพรส่วนใหญ่เป็นการขอความดี และความเป็นสิริมงคลให้กับครัวเรือนนั้น ๆ ขอให้อยู่ดีกินดี ทำอะไรได้ผลดี ชีวิตมีความสุข เป็นต้น เมื่อเจ้าของบ้านได้รับคำอวยพรก็มีความมิตินดี นำเอาข้าว เหล้า ขนมจ้วง ไหม และธูป เป็นต้น มามอบให้กลุ่มที่แห่กบ เพื่อตอบแทนบุญคุณ บางครัวเรือนจะให้ไก่และเงินสดด้วย ซึ่งไม่มีการกำหนดว่าต้องให้จำนวนเท่าใด หลังจากนั้น กลุ่มที่แห่กบจึงเคลื่อนขบวนไปยังบ้านต่อไปพร้อมกับการกล่าวอวยพร หมู่บ้านปาอิงมี 403 ครัวเรือน ต้องแห่ให้ครบทุกครัวเรือน บางปีจึงต้องใช้เวลาในการแห่กบสองถึงสามวัน

2.3 วัน “พินควาย” วันที่ 15 เดือนหนึ่งเป็นวัน “พินควาย” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเฉพาะหมู่บ้านปาอิงเท่านั้น วัน “พินควาย” กิจกรรมที่สำคัญที่สุดคือการตั้ง “ต่อง่าว” (เสาธงกระดาษสามสาย หรือเรียกว่าเสาธงกบ) เสาต่อง่าวมักทำด้วยต้นไม้ไผ่ที่ไม่ตัดยอดออกไปโดยมีความยาวประมาณ 15-20 เมตร พ่อภรรยาจะนำคันธูอันหนึ่งเตรียมไว้มามัดบนยอดไม้ให้แน่น นอกจากนี้ คันธูอันนี้จะแขวนหนูเป็นหนึ่งตัว รวงข้าวสามรวง และธงกระดาษสามสาย ธงกระดาษสามสายนี้มีสามสี สีแดงเป็นตัวแทนของพ่อ สีเขียวเป็นตัวแทนของแม่ และสีเหลืองเป็นตัวแทนของลูก ซึ่งมีความหมายว่า ชาวบ้านในหมู่บ้านไม่เพียงแต่ขอความอุดมสมบูรณ์จากผู้เขียนเท่านั้น หากแต่ยังขอให้มีความมั่งคั่งมีหลานเต็มบ้านเต็มเมืองได้มากเหมือนรวงข้าวที่แขวนไว้บนคันธูด้วย ในทัศนคติของชาวจ้วงหมู่บ้านปาอิง หนูถือเป็นสัตว์ร้ายของคนเรา การแขวนตัวหนูบนคันธูนั้นเพื่อส่งไปบนฟ้าให้ผู้เขียนช่วยฆ่าหนูร้ายนี้ไป ชาวจ้วงในที่นี้เชื่อว่า ฟ้าห่างจากโลกมนุษย์เพียง 12 ฟุตเท่านั้น ผู้เขียนอยู่บนฟ้าบอกว่าผู้คนในโลกมนุษย์เป็นคนโง่ ดังนั้น ห้ามฆ่าสัตว์เด็ดขาด ถ้าฆ่าแล้วจะเป็นบาป หนูเป็นสัตว์ร้ายที่ลักขโมยกิน ทำลายข้าวตลอด แต่วันนี้ผู้เขียนจำเป็นต้องฆ่าหนูนี้ให้เรา อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้เขียนฆ่าหนูก็รู้สึกสงสาร เช่นเดียวกันกับชาวนาที่เอาควายไปถึงกลางนาเดือนสี่ น้ำกลางนาอึมลัน แต่ควายกลับไม่ยอมไถ กลับมาชนเจ้าของ เจ้าของเลยโกรธและเอาขวานมาฟันควาย ทำให้ควายเสียชีวิต แต่ที่จริงแล้วเจ้าของควายก็สงสารควายเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผู้เขียนฆ่าหนูก็มีความสงสารเหมือนชาวนาฆ่าควายกลางนาในเดือนสี่ ดังนั้น หมู่บ้านปาอิงจึงเรียกวันที่ 15 เดือนเซียง (เดือนอ้าย) เป็นวัน “พินควาย” (Liao Kebo, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2017)

หลังการตั้งต่อง่าวในทุ่งนาว่างขวางเรียบร้อยแล้ว ชาวบ้านในหมู่บ้านจะนำกลองสำริดไปตีบนภูเขารอบบ้านทั้งวันทั้งคืน การตั้งต่อง่าวและตีกลองสำริดยังถือเป็นสัญญาณบ่งบอกให้ชาวบ้านหมู่บ้านอื่น ๆ ทราบว่าหมู่บ้านปาอิงจะมีพิธีกรรมฝังกบในวันที่สองเดือนสอง พอถึงวันนั้นจะมีชาวบ้านจากหมู่บ้านอื่น ๆ มาร่วมงานอย่างคับคั่ง ถ้าไม่มีการตั้งต่อง่าวและเสียงกลองสำริด ชาวบ้านจากหมู่บ้านอื่นจะไม่มาร่วมงานและชวนให้หมู่บ้านใกล้เคียงมาร่วมงานด้วยเนื่องจากไม่ทราบว่าหมู่บ้านปาอิงได้จัดงานเทศกาลกบในปีนั้น

2.4 การฝังกบ ในหมู่บ้านปาอิงเรียกการฝังกบว่า “ก้าเกวี่” เป็นขั้นตอนพิธีกรรมที่สำคัญที่สุดในตลอดกระบวนการเทศกาลกบทั้งหมด มีชาวจ้วงจากหมู่บ้านใกล้เคียง หรืออำเภออื่น ๆ มาร่วมงานพิธีฝังกบนับ

แสนคน เวลาสิบห้านาฬิกา พ่อภรรยาและชาวบ้านทั้งหลายจะนำสิ่งของทั้งหลายมาวางที่บริเวณใต้ตอม่อและจุดรูปเทียนเช่นไหว้บูชาอีกครั้ง เพื่อบอกให้เทพเจ้าบนฟ้ารู้ว่าชาวจ้วงในหมู่บ้านดำเนินการบูชาเทพเจ้ากบ ขอให้เทพเจ้าบนฟ้าปกป้องและดูแลให้เป็นอย่างดี ผู้คนใต้ฟ้าจึงอยู่ดีกินดี ทำดีได้ดี ชีวิตมีความสุข ดังนั้น ชาวบ้านหมู่บ้านปาอิงจึงมีการแสดงต่าง ๆ เพื่อสะท้อนให้เห็นว่ามีความอยู่ดีกินดี ซึ่งมีการเต้นรำหมากว่าย (กบ) นักแสดงถอดเสื้อผ้าและวาดที่หน้าและที่ท้องเป็นรูปกบ ทำท่ากระโดดเป็นตัวกบ กระโดดไปกระโดดมาไปหาแหล่งน้ำอย่างสนุกสนานในลานแสดง หลังจากการเต้นรำหมากว่ายซึ่งเป็นการเต้นรำสะท้อนวิถีชีวิตการทำนา ประกอบด้วยนักแสดงแปดคนคนหนึ่งแสดงเป็น “ควาย” ซึ่งเดินนำไถอยู่ข้างหน้า คนหนึ่งเป็นเจ้าของ “ควาย” เดินตามหลังควบคุมไถโดยสวมเสื้อขาวนาที่เก่า ๆ ระหว่างการไถนา “ควาย” ต้องแสดงท่าทางไม่เชื่อฟังเจ้าของ หยุดกินหญ้าบ้าง ชนคนข้าง ๆ บ้าง เจ้าของเลยเอาไม้ตี “ควาย” ซึ่งทำให้ผู้ชม หัวเราะขบขัน หลังจากการไถนา ก็มีการแสดงการดำนา นักแสดงยืนเป็นสองแถว ทำท่าดำนาพร้อมกัน และมีการคุยกัน “กลางนา” อย่างคึกคักอีกด้วย หลังจากนั้น จะเป็นการแสดงการเฉลิมฉลองการเก็บเกี่ยว นักแสดงเอาข้าวเหนียวมานึ่งกลางลาน และทำขนมจ้วงแบ่งให้ผู้ชมกิน เป็นสัญลักษณ์ว่าหมู่บ้านปาอิงปีนี้จะได้ผลผลิตดี นอกจากนี้ ยังมีการแสดงของผู้หญิงทอผ้าและเย็บรองเท้าจ้วงอีกด้วย ฯลฯ การแสดงดังกล่าวเป็นส่วนสำคัญมากในเทศกาลกบ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการผลิตการทำนา และวิถีชีวิตของชาวจ้วงในหมู่บ้าน และความปรารถนาที่จะขอให้มีความอุดมสมบูรณ์ ขอให้อยู่ดีกินดีของชาวจ้วงในหมู่บ้าน

พิธีกรรมฝังกบจะเริ่มตอนสิบเจ็ดนาฬิกา ชาวบ้านทั้งหมดและคนต่างถิ่นที่เข้าร่วมพิธีกรรม ล้วนรวมตัวกันอยู่ใต้ตอม่อ พ่อภรรยาและชาวบ้านนำเครื่องบูชาต่าง ๆ เช่น หัวหมูสุก ไก่ เนื้อหมู ข้าวเหนียว ไข่แดง เหล้าขาว ฯลฯ มาวางที่หน้าหลุมศพกบ พ่อภรรยาจุดรูปเทียน และสวด เพื่อขอให้วิญญาณเทพเจ้ากบได้ขึ้นสู่สวรรค์ และส่งฝนลงมาให้ชาวบ้านทำไร่ทำนา เมื่อพ่อภรรยา(สวด)เสร็จ จึงมีการเปิดที่หลุมศพและเอาโลงศพกบปีที่แล้วออกมาเปิดเพื่อดูสีกระดูกกบ การดูสีกระดูกกบเพื่อเสี่ยงทายโชคชะตาของหมู่บ้านในปีถัดไปถือเป็นพิธีที่สำคัญโดยชาวบ้านหมู่บ้านปาอิงเชื่อว่า ถ้าหากว่าสีกระดูกกบเป็นสีเหลือง แสดงว่าปีนี้ข้าวจะได้ผลผลิตดี เพราะรวงข้าวเป็นสีเหลือง ถ้ากระดูกกบเป็นสีขาว แสดงว่าปีนี้ฝ้ายจะได้ผลผลิตดี เพราะฝ้ายเป็นสีขาว แต่ถ้ากระดูกกบเป็นสีดำ แสดงว่าปีนี้คนในหมู่บ้านจะรับความเจ็บป่วย การทำนาทำไร่ก็ไม่ได้ผลผลิตอย่างคาดหวัง เป็นต้น (Liao Xifu, สัมภาษณ์ 4 มกราคม 2016)

2.5 กิจกรรมร้องเพลงจ้วงกับกลุ่มการแสดง “สร้างหล่ง” กิจกรรมร้องเพลงจ้วงกับกลุ่มการแสดง “สร้างหล่ง” เรียกได้ว่าเป็น “กิจกรรมภาคกลางคืน” เพราะกิจกรรมทั้งหมดจัดขึ้นในเวลากลางคืนของวันที่สองเดือนสองทั้งหมดโดยมีกิจกรรมหลักคือ การร้องเพลงจ้วง และกลุ่มการแสดง “สร้างหล่ง” ชาวจ้วงมีนิสัยชอบร้องเพลงไม่ว่าจะอยู่ช่วงเวลาจัดงานเทศกาลหรือช่วงเวลาอื่น ๆ ในเทศกาลกบการร้องเพลงไม่เพียงเพื่อเป็นการขอบคุณบุญคุณของเทพเจ้ากบ แต่ยังมีการร้องเพลงรักเพื่อหาคู่รัก การร้องเพลงในชีวิตประจำวัน ฯลฯ การร้อง

เพลงเป็นความสร้างความบันเทิงความสนุกสนานและหาผู้รักที่สำคัญของชาวจ้วงในสมัยก่อน ในคืนนั้น หมู่บ้านปาอิงกลายเป็น “ทะเลเสียงเพลงจ้วง” ซึ่งมีความคึกคักเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ กลุ่มการแสดง “สา่งหล่ง” เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ผลักดันให้เทศกาลเข้าสู่จุดสนุกมากที่สุด กลุ่มการแสดง “สา่งหล่ง” ประกอบด้วยนักแสดงทั้งสิ้น 28 คน จำแนกเป็น (1) เปาหย่า¹⁴ สองคน (2) ปี่ลำเลื่อง¹⁵ สองคน (3) ผู้ชายยา หนึ่งคน (4) ผู้จับกุง หนึ่งคน (5) ผู้ดูดวง หนึ่งคน (6) ลูกชาย¹⁶ 21 คน ประมาณสี่ทุ่ม ขบวนการของกลุ่มการแสดง “สา่งหล่ง” เริ่มเดินทางจากจุดแต่งตัว¹⁷ ของเปาหย่าไปยังลานจัดงานเทศกาลกบโดยมีคนเดินนำหน้าเปาหย่าและถือช่อไฟไว้ เมื่อขบวนเดินผ่าน นักแสดงทั้งหลายแสดงหน้าที่ของตน ผู้ชมข้างทางจะชอบเล่นกับตัวแสดงทั้งหลายอย่างสนุกสนาน หลังจากนั้น ค่อย ๆ เดินไปยังลานจัดงานเทศกาล เมื่อเดินไปถึงลานเทศกาลกบ เปาหย่าและนักแสดงอื่น จึงถอดเครื่องแต่งกายเหล่านั้น ออก แล้วนำมาเผาที่กลางลานให้หมด เทศกาลกบในหมู่บ้านปาอิงซึ่งเป็นเทศกาลที่จัดขึ้นเป็นเวลาหนึ่งเดือนเต็มถือว่าสิ้นสุดลงหลังจากการเผาเครื่องแต่งกาย

พิธีกรรมเทศกาลกบที่เสนอมาช่างต้นเป็นงานศพกบขนาดใหญ่ของหมู่บ้านปาอิงที่เลียนแบบมาจากงานศพของคน ซึ่งงานศพชาวจ้วงหมู่บ้านปาอิงเน้นเรื่อง “ความกตัญญู” กล่าวคือการเผาศพเป็นเวลานานก่อนเอาไปฝัง และมีกิจกรรมสนุกสนานหลังฝังศพ ชาวจ้วงเชื่อว่าเมื่อส่งวิญญาณผู้ตายกลับบนฟ้าแล้วแสดงความยินดีเพื่อส่งให้วิญญาณผู้ตายอยู่อย่างสงบสุข เช่นเดียวกับกับการฝังศพ ชาวบ้านต้องเฝ้าและบูชาศพกบเป็นเวลาหนึ่งเดือน ค่อยนำกบไปฝัง หลังจากฝังกบเรียบร้อยจึงมีกิจกรรมรื่นเริงมากมายหลายอย่างด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ วันที่สองเดือนสองเป็นวันฝังกบประจำหมู่บ้านปาอิงซึ่งแตกต่างกับหมู่บ้านอื่น จึงทำให้ชาวจ้วงจากหมู่บ้านอื่นมีโอกาสเข้ามาร่วมงานอย่างมากมาย ถือเป็นโอกาสในการไปมาหาสู่และการเยี่ยมเยียนระหว่างคนปาอิงกับคนข้างนอกมากมายอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ภายใต้กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมปัจจุบัน เทศกาลกบในหมู่บ้านปาอิงมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปจากเดิมไม่น้อย โดยเสนอไว้ดังต่อไปนี้

3. การเปลี่ยนแปลงของเทศกาลกบในหมู่บ้านปาอิง

เดือนตุลาคม ค.ศ. 2015 โครงการก่อสร้างสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเทศกาลกบหมู่บ้านปาอิง อำเภอตุงหลาน ได้กำหนดขึ้นอย่างเป็นทางการโดยลงทุนเป็นจำนวนเงิน 100 ล้านบาทใน ค.ศ. 2015 ซึ่งรัฐบาลระดับตำบลปาเฉาเป็นผู้กำหนดนโยบาย ส่วนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้านปาอิงคือ “การท่องเที่ยวเพื่อชื่นชมวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาลกบของหมู่บ้าน ตลอดจนศึกษาเรียนรู้ขนบธรรมเนียม ความเชื่อที่สืบทอดกันมาของ

¹⁴ เปา คือ ผู้ชาย หย่า คือผู้หญิง เปาหย่า คือ คู่สามีภรรยาแก่ๆ

¹⁵ “ปี่ลำเลื่อง” หมายถึง “เพลง (จ้วง) ได้รุ่ม”

¹⁶ ลูกชาย เป็นภาษาจ้วงหมู่บ้านปาอิง เป็นกลุ่มชายหนุ่มที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบความปลอดภัยในงานเทศกาลกบ

¹⁷ เพื่อเป็นความลับและไม่ให้คนอื่นเห็นตัวจริง เปาและหย่าส่วนมากไปแต่งตัวในป่าลึกหรือทุ่งนาที่ห่างจากหมู่บ้าน หมู่บ้านปาอิงส่วนมากเลือกจุดที่หากบได้ในวันที่สองเดือนหนึ่ง ซึ่งเป็นทุ่งนาแห่งใดแห่งหนึ่ง

ชุมชน หรือความเชื่อทางศาสนาของชาวจ้วงหมู่บ้านปาอิง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหมู่บ้านปาอิงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเป็นแหล่งอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้แห่งชาติ และเพื่อ“อนุรักษ์สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน ผลักดันพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มรายได้ของประชาชน” กลายเป็นคำขวัญในการจัดงานเทศกาลกบในหมู่บ้านปาอิงตั้งแต่ ค.ศ. 2015 เป็นต้นมา (Ban Shenghua, สัมภาษณ์ 22 มีนาคม 2017) โครงการนี้เป็นโครงการใหญ่ที่มืองค์การบริหารส่วนตำบลปาเฉาเป็นองค์การรับผิดชอบในการวางแผนการก่อสร้างรัฐบาลระดับอำเภอมีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นผู้นำวางแผนและเป็นฝ่ายอำนวยความสะดวกทั้งหมดในการจัดงาน ส่วนชาวบ้านเป็น “ผู้ร่วมงานเทศกาล” กล่าวคือรับผิดชอบกิจกรรมดั้งเดิมทั้งหมดของเทศกาล รวมทั้งการเตรียมงาน ในช่วงจัดงาน และหลังการจัดงาน กล่าวโดยสรุปคือ ภาครัฐกับชาวบ้านต่างมีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการจัดงาน ซึ่งดำเนินงานร่วมกัน อย่างไรก็ตาม การที่รัฐบาลเข้ามามีบทบาทในการจัดงานเทศกาลกบในหมู่บ้านปาอิงปัจจุบันทำให้เทศกาลกบได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในหลายด้าน ดังนี้

3.1 การเปลี่ยนแปลงด้านรูปแบบ *ประการแรก* สร้างโครงสร้างพื้นฐานใหม่ ๆ ในหมู่บ้านปาอิง โดยมีการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์บริหารนักท่องเที่ยว ห้องสุขา สวนดอกไม้บานทุกฤดู ระเบียงช้อปปิ้ง ศาลาหมากว้าย (ศาลากบ) ระเบียงชมทิวทัศน์ ระเบียงอาหาร สนามกลองสำริด ศาลเจ้าเต็งเลี้ยว เป็นต้น *ประการที่สอง* มีผู้บริหารเข้ามาสำรวจงานและมีบทบาทในงานเทศกาล ไม่ว่าจะเป็นการสำรวจและตรวจงานในการสร้างสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ดังกล่าว รวมถึงการเข้ามามีบทบาทในเทศกาลกบอย่างเป็นทางการด้วย เช่น เทศกาลกบหมู่บ้านปาอิงที่จัดขึ้นใน ค.ศ. 2016 นายอำเภอของอำเภอตุงหลาน Xu Dike ได้เข้าร่วมเปิดงานพิธีกรรมฝังกบในหมู่บ้าน *ประการที่สาม* การสร้างมาตรฐานและการจัดการความเสี่ยง ตั้งแต่ ค.ศ. 2016 เป็นต้นมา องค์การบริหารส่วนอำเภอตุงหลานได้ส่งตำรวจมาควบคุมความปลอดภัย ยังมีการจัดหน่วยรักษาพยาบาลและหน่วยตรวจความปลอดภัยด้านอาหารอีกด้วย เพื่อมีกรณีฉุกเฉินที่อาจจะเกิดขึ้นในทุกเมื่อระหว่างการจัดงานต่าง ๆ ในวันฝังกบ *ประการที่สี่* ได้เพิ่มการแสดงหลายรายการในกิจกรรมวันฝังกบ ตั้งแต่ ค.ศ. 2016 เป็นต้นมา เทศกาลกบในหมู่บ้านปาอิงไม่เพียงแต่มีกิจกรรมดั้งเดิมอย่างเดียว ยังมีการแสดงอื่น ๆ เข้ามาเสริมด้วย เช่น การแสดงตีกลองสำริด และการแสดงมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เช่น การดำข้าว แสดงการละเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น *ประการที่ห้า* มีการตัดรายการแสดงดั้งเดิมบางอย่างออกไป ในการจัดงานเทศกาลกบ ค.ศ. 2017 มีการตัดรายการแสดงการร้องเพลงของ “ปี่ลำเลื่อง” ออกไป เนื่องจากเป็นการจัดกิจกรรมในช่วงกลางคืน นักท่องเที่ยวและคนเข้าร่วมจะทยอยกลับบ้านหมดแล้ว *ประการที่หก* ใช้อุปกรณ์ทันสมัยในการจัดงานเทศกาล พบว่ามีเครื่องอิเล็กทรอนิกส์หลายอย่าง ได้แก่ ลำโพง ไมโครโฟน ระบบแสง สี เสียง บนเวที เป็นต้น ซึ่งถูกสร้างให้เหมือนเวทีคอนเสิร์ตขนาดใหญ่ *ประการที่เจ็ด* เริ่มกำหนดให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในงานเทศกาลอย่างเป็นทางการ ใน ค.ศ. 2017 มีนักเรียนจำนวน 30 คนถูกคัดเลือกมาร่วมงาน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้วัฒนธรรมเก่าแก่ที่มีค่าของหมู่บ้าน และเพื่อได้สืบทอดวัฒนธรรมเหล่านี้

3.2 การเปลี่ยนแปลงด้านหน้าที่ เทศกาลกบหมู่บ้านปาดิงในปัจจุบัน ไม่เพียงแต่มีหน้าที่ด้านการขอฝน การขอความอุดมสมบูรณ์ การตอบสนองความคาดหวังของชาวบ้าน และเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวของชาวบ้าน เป็นต้น ยังมีหน้าที่ในด้านการบันเทิงด้วย การร้องเพลง การเต้นรำต่าง ๆ การตีกลองสำริด เป็นต้น ในเทศกาล ไม่เพียงแต่เพื่อการแสดงเท่านั้น ยังมีหน้าที่ในด้านการสร้างความบันเทิงอีกด้วย เพื่อแสดงให้นักท่องเที่ยวและคนข้างนอกชม Fan Honggui (1997, อ้างถึงใน Nie Yuqin, Li Ji, 2013:189) กล่าวว่า “การแสดงต่าง ๆ ที่เหมือนละครนั้น ไม่เพียงแต่เป็นการแสดงเท่านั้น แต่เป็นวิธีการเพื่อบรรลุนิเวศประสงค์อันหนึ่ง คือเพื่อให้ขยายเผ่าพันธุ์ของตน เสริมสร้างความสัมพันธ์การไปมาหาสู่และการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้คน” เช่น การแสดง“ปี่ลำเลื่อง” ถูกตัดออกใน ค.ศ. 2017 เพราะต้องเร่งรีบแสดงให้ผู้คนข้างนอกและนักท่องเที่ยวชม “กลุ่มแสดงสง่าหล่งที่ไม่เป็นจริง” ในเมื่อผู้คนกลับบ้านหมดแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องแสดง การลดบทบาทของพิธีกรรมเพื่อตอบสนองกับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ การสร้างเวทีสมัยใหม่ และใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นตัวแทนในการสื่อสาร ซึ่งทำให้เทศกาลกบในปัจจุบันเหมือนเป็นการเฉลิมฉลองประเพณีทั่วไปที่จัดงานเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เที่ยวชม และไม่ให้นักท่องเที่ยวเกิดความเบื่อ เป็นต้น

นอกจากนี้ เทศกาลกบหมู่บ้านปาดิงปัจจุบัน ยังมีหน้าที่ด้านเศรษฐกิจอีกด้วย กล่าวคือ ประการแรก ชาวจ้างหมู่บ้านปาดิงประกอบอาชีพการเพาะปลูกเป็นหลัก และการออกไปทำงานนอกเมือง เทศกาลกบเป็นทุนทางวัฒนธรรมสำหรับชาวบ้าน การพัฒนาหมู่บ้านปาดิงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวจะได้ดึงดูดนักท่องเที่ยว ดึงดูดทุนข้างนอกเข้ามาในหมู่บ้าน ทำให้วิถีชีวิตของชาวบ้านเปลี่ยนแปลงไป และมีรายได้เพิ่มขึ้น ประการที่สอง การพัฒนาหมู่บ้านเป็นสถานที่ท่องเที่ยว เป็นโอกาสในการสร้างงานให้กับชาวบ้านไม่น้อย และสร้างโอกาสในการทำธุรกิจของชาวบ้านหมู่บ้านปาดิง รวมถึงคนในหมู่บ้านข้างเคียงอีกด้วย ซึ่งเสริมสร้างในการพัฒนาด้านอาหาร พักแรม เครื่องแต่งกาย ความบันเทิง เป็นต้น

3.3 การเปลี่ยนแปลงด้านความหมาย เดิมเทศกาลกบจัดขึ้นเพื่อขอฝน เพื่อขอความช่วยเหลือ เพื่อขอความอุดมสมบูรณ์ และเพื่อขับไล่ความชั่วร้าย เพื่อตอบสนองความต้องการความปรารถนาทางจิตใจ และหาสิ่งที่ยึดเหนี่ยว แม้จะมีการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจ วิถีชีวิตสมัยใหม่ของชาวบ้านได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก ในปัจจุบัน เทศกาลกบยังเป็นสิ่งที่ชาวบ้านสามารถแสวงหาความบันเทิงความสนุกสนาน และเป็นกิจกรรมที่เพิ่มเติมรายได้ของชาวบ้านอีกด้วย เทศกาลกบยังคงมีความหมายในการที่เป็นหน้าเป็นตาและเป็นทีภาคภูมิใจของชาวบ้านด้วย ในสมัยก่อน ชาวบ้านให้ความเคารพกับกบมาก ถือว่าเป็นเทพเจ้า เป็นลูกสาวของเทพเจ้าฟ้าผ่า ที่ช่วยชาวบ้านควบคุมฝน ป้องกันข้าว ชาวจ้างในหมู่บ้านห้ามทำร้ายกบและบริโภคนี้ออกอย่างเด็ดขาด แต่ปัจจุบัน ความเชื่อที่เข้มงวดเหล่านี้ค่อย ๆ สูญหายไป ซึ่งผู้คนสามารถจับกบที่หาได้เพื่อนำมาใช้ประกอบพิธีมาถ่ายรูปเล่นกันเพื่อความสนุก และเริ่มมีความนิยมในการบริโภคเนื้อกบด้วย ทำให้กบลดความศักดิ์สิทธิ์ไปจากเดิมเป็นอย่างมาก ยังพบว่าสถานที่ที่ใช้ในการจัดงาน ล้วนออกแบบตามมาตรฐานการก่อสร้างสมัยใหม่ ซึ่งเป็นพื้น

ซีเมนต์ทั้งหมด นาข้าวลานที่จัดงานเทศกาลกำหนดปลูกดอกไม้ที่มีสีสัน ซึ่งในอดีต การจัดงานเทศกาลกบเน้นจัดในพื้นที่ “นา” เป็นหลัก ดังนั้น จึงมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบชาดกลั่นอายุความเป็นประเพณีดั้งเดิมของหมู่บ้าน และสร้างพื้นที่ใหม่ขึ้นมาเพื่อให้ดูดี สะอาด สะดวกสบาย และสวยงามในการต้อนรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ในการจัดงานเทศกาลกบปัจจุบัน รัฐบาลระดับอำเภอเป็นฝ่ายนำในการจัดงาน รัฐบาลระดับตำบลและชาวบ้านหมู่บ้านปออิงเป็นฝ่ายดำเนินงานหลัก ซึ่งร่วมมือจัดงานกัน ไม่เพียงแต่ต้องมีขั้นตอนประเพณีดั้งเดิมอันสมบูรณ์แล้ว แต่มีผนวกการแสดงสมัยใหม่เข้ามาในงานเทศกาลอีกด้วย ทำให้งานแสดงต่าง ๆ ในเทศกาลดูมีความหนาแน่นและกระชับมากขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวและผู้เข้าร่วมงานไม่เกิดความเบื่อหน่าย เป็นต้น

อภิปรายผล

อย่างไรก็ตาม การจัดงานเทศกาลกบหมู่บ้านปออิงปัจจุบัน ชาวบ้านไม่ได้ถูกตัดขาดจากการพัฒนาของภาครัฐ แต่ยังคงมีบทบาทที่สำคัญที่สุดตลอดทั้งกระบวนการเทศกาล การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหมู่บ้านปออิงให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้ให้ดีที่สุด เพื่อให้สามารถสืบต่อถึงอนุชนรุ่นหลัง ดังที่เห็นจากผู้ที่เข้าร่วมเทศกาลเป็นชาวจ้วงในหมู่บ้านเป็นหลัก และคำขวัญในการจัดงานเทศกาลใน ค.ศ. 2017 ที่ว่า “อนุรักษ์สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน ผลักดันพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มรายได้ของประชาชน” นอกจากนี้ การจัดงานเทศกาลให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือให้กระทบน้อยที่สุด ซึ่งยึดหลักให้ธุรกิจท่องเที่ยวเน้นในเรื่องอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เห็นได้จากการตั้งถึงขยะในสถานที่ท่องเที่ยวมากมายและมีป้ายบอกเตือนให้ผู้คนต้องทิ้งขยะที่ถัง และมีเจ้าหน้าที่ดูแลและความสะอาดอยู่ตลอดเวลาจัดงาน นอกจากนี้ มีตำรวจและหน่วยรักษาพยาบาลเข้าร่วมงานเพื่อดูแลความปลอดภัยที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อของนักท่องเที่ยวให้ดีที่สุด ให้นักท่องเที่ยวไว้วางใจและอบอุ่นใจ นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมกิจกรรมตรงตามความหวังของนักท่องเที่ยว โดยเห็นได้จากการแสดงต่าง ๆ ในเทศกาลกบที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสนุกสนานและความพอใจ ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นการจัดงานการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้านปออิงปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของแนวคิด การท่องเที่ยวในหมู่บ้านปออิงถือวัฒนธรรมเทศกาลกบเป็นแกนสำคัญโดยมุ่งอนุรักษ์และสืบทอดเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสัมผัสกับวัฒนธรรมของหมู่บ้าน นอกจากนี้ การสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวสมัยใหม่ในหมู่บ้านเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นลักษณะและหลักสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การส่งเสริมเพื่อพัฒนาหมู่บ้านปออิงให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างเป็นทางการเริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 2015 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นหมู่บ้านแรกที่รัฐเข้ามาจัดงานอย่างเป็นทางการ ส่วนหมู่บ้านจ้วงอื่น ๆ ที่มีเทศกาลกบยังคงดำเนินงานโดยชาวบ้านเองในปัจจุบัน เช่น หมู่บ้านปาหมู้ อำเภอเทียนเอ๋อ หมู่บ้านฉางเล่อ อำเภอตุงหลาน เป็นต้น ชาวจ้วงหมู่บ้านปออิงถือว่าเทศกาลกบเป็นหน้าเป็นตาและเป็นที่ภาคภูมิใจของหมู่บ้าน นอกจากนี้ ชาวบ้านดีใจ

และสนับสนุนการที่พัฒนาหมู่บ้านเป็นสถานที่ท่องเที่ยว เนื่องด้วยสามารถสร้างโอกาสในการทำงานและเพิ่มรายได้ต่อชาวบ้านด้วย

สรุป

ความเป็นมาของเทศกาลกบหมู่บ้านป่าอิงมีการเล่าเรื่องแตกต่างจาก “เรื่องเล่าหนุ่มตุงหลิน” เล็กน้อย ซึ่งวงวิชาการจีนเชื่อกันทั่วไปว่าหนุ่มตุงหลินเป็นคนที่ฆ่ากบตาย แต่หมู่บ้านป่าอิงถือว่าหนุ่มตุงหลินเป็นคนทำดี กบไม่ได้ถูกฆ่าโดยหนุ่มตุงหลิน นี่เป็นจุดที่แตกต่างของการเล่าเรื่องความเป็นมาของเทศกาลกบระหว่างชาวจ้วงหมู่บ้านอื่น ๆ กับหมู่บ้านป่าอิง อย่างไรก็ตาม “หนุ่มตุงหลิน” เป็นตัวละครที่ปรากฏตัวอยู่ในการเล่าเรื่องต่าง ๆ นอกจากนี้ เทศกาลกบหมู่บ้านป่าอิงมีความยึดมั่นในด้านเวลาการจัดงานและได้รักษาอัตลักษณ์ของตน ซึ่งจัดงานเป็นเวลาหนึ่งเดือน ตั้งแต่วันที่สองเดือนหนึ่งจนถึงวันที่สองเดือนสองทุกปี โดยผ่านขั้นตอนกระบวนการหลัก ๆ ทั้งหมดห้าขั้นตอน ได้แก่ การหากบ การแห่กบ วัน“พันควาย” การฝังกบ และ “สร้างหล่ง” เป็นต้น ในบรรดาขั้นตอนดังกล่าว การฝังกบเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากที่สุด ชาวบ้านเชื่อกันว่าการฝังกบให้ดีจะได้ส่งวิญญาณเทพเจ้ากลับบนฟ้าได้เพื่อบอกเทพเจ้าฟ้าให้ตกน้ำฝนลงมา กล่าวโดยสรุปก็คือ กระบวนการทั้งหมดของเทศกาลกบเป็นพิธีงานศพของเทพเจ้ากบในหมู่บ้าน เพื่อขอฝนและความอุดมสมบูรณ์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ตามการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม เทศกาลกบเคยถูกห้ามจัดขึ้นในช่วงการปฏิวัติทางวัฒนธรรม หลังจากนั้น เทศกาลกบค่อย ๆ ได้รับความสนใจน้อยลงจนกระทั่งเกือบสูญหายไป แต่ด้วยความเข้มแข็งทางความเชื่อของชาวบ้านและวิธีการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน ทำให้เทศกาลกบไม่ได้สูญหายไปอย่างสิ้นเชิง กลับมีการจัดงานทุกปี เพียงแต่ไม่ได้จัดงานแบบขนาดใหญ่ที่มีคนมาเข้าร่วมเป็นหมื่นเป็นแสนเหมือนเมื่อก่อน หลังจากเทศกาลกบได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ระดับชาติใน ค.ศ. 2006 และนโยบายการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของจีน รวมทั้งนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจีน ทำให้เทศกาลกบหมู่บ้านป่าอิงได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาและจัดงานอย่างยิ่งใหญ่กว่าเดิม โดยมีรัฐบาลมาเป็นผู้จัดงานหลัก ซึ่งทำให้เทศกาลกบได้ดำเนินสืบทอดต่อไปอย่างต่อเนื่อง แต่ภายใต้กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เทศกาลกบหมู่บ้านได้เปลี่ยนแปลงในหลายด้าน เช่น ด้านรูปแบบการจัดงาน ด้านหน้าที่ และด้านความหมาย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมเพื่อพัฒนาหมู่บ้านป่าอิงให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างเป็นทางการเริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 2015 เป็นต้นมา ชาวจ้วงหมู่บ้านป่าอิงถือว่าเทศกาลกบเป็นหน้าเป็นตาและเป็นภาคภูมิใจของหมู่บ้าน นอกจากนี้ ชาวบ้านยังยินดีที่สนับสนุนการที่พัฒนาหมู่บ้านเป็นสถานที่ท่องเที่ยว เนื่องด้วยสามารถสร้างโอกาสในการทำงานและเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้าน

อย่างไรก็ตาม ทางภาครัฐควรอนุรักษ์และเคารพวัฒนธรรมพื้นบ้านดั้งเดิมของชาวจ้วงให้มากที่สุด รักษาพิธีกรรมดั้งเดิมของเทศกาลกบตามประเพณี รวมทั้งสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านการบริหารจัดการ เพื่อให้สามารถจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้านป่าอิงให้มี “ทั้งมีวัฒนธรรมเก่าแก่ ทั้งมีบริการทาง

ท่องเที่ยวที่ดี” ให้ได้ เพื่อช่วยให้เทศกาลกบได้รับการพัฒนาและสืบทอดต่อไปอย่างยั่งยืน ตลอดจนกระตุ้นให้สถานที่ท่องเที่ยวในหมู่บ้านป่าอึ่งได้พัฒนาเติบโตต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

References

- Liao, M.J.(2014a). *Zhong guo jie ri zhi – ma guai jie*. (In Chinese) [Chinese festival – the frog festival]. Guangming Daily Press, China.
- Liao, M.J.(2014b). *Zhuang zu ma guai jie*. (In Chinese) [The ma guai festival of the zhuang]. Anhui: Anhui People's Press.
- Yang, D.N. (2008). *2008 nian guang xi zhuang zu zi zhi qu dong lan xian ba chou xiang ba ying cun zhuang zu ma guai jie diao cha bao gao*.(In Chinese) [Investigation on the frog festival of the zhuang in baying village, donglan county, guangxi zhuang autonomous region 2008]. *The Frog Festival*, 14(1), 156-189.
- Nie, Y.Q. & Li,J.(2013). *Zhuang zu ma guai jie yi shi gong neng fen xi*. (In Chinese) [In analysis on the ritual function on the frog festival of zhuang]. *Cultural Highland*. 2013:189.

Interview

- Xifu,L.(Pseudonym).(2016, January 4 and 2017, March 11). **Interview**. The organizer of the Frog Festival in Baying Village, and the eighth representative inheritors of the frog festival of baying village.
- Kebo,L.(Pseudonym).(2017, February 11). **Interview**. Important organizer of the Frog Festival in Baying Village, second only to Liao Xifu.
- Shenghua,B.(Pseudonym).(2017, March 22). **Interview**. Secretary of Bachou People’s Government.